

Malakiyasarini kuku

Malakiyasarini yandarangu anoo pakich kamanchintspa

¿Chakaja anoo yandarang?

Hebrewshuch kuk Malají átouch, Nuw kamanimapantana átu atiya. Ashirucha, Malakiyasarini kuku atitaatini, itaru ¿chakamasaja kaapanaari tputsi suru? Izuuru yasamaam pinasakaniya. ¿Kamapari suru Malakiyasaya? Ashiriya, minamari tputs nee kirak yandarangiya. Malakiyasperee suruya. Apanll waana kamachtaku, uwsha yandarangiya.

Yuwapur Nehemiyasarini taarangu anpur yandarangiya. Malakiyasarini nee kiraka yandarangu, anumunsha Nehemiyasarini tputsee waneerangu, Utaáchichsha tputs mangooneersin, Apanllee kuk kis payurangana.

¿Chakaama yandarang?

Utaáchcheem tputs yandarangiya. Itaru, anpur apanllpansha nda wanasir taarangsín, Apanllee kuk kapeetarangsín, anumandsha Malakiyasarini apanllpanee kizpur waneerangiya. ¿Mayaamsha Apanllshuri pang' yutarit chinaksa? ¿Mayaamsha tputsee nda tatsamooru napaksa? ántar ashirangiya. Apanllpanee kapung waneerangiya.

¿Mayaamaja yandarang?

Utaáchich tputs kapung mang' mantsarangusin, nda wanasir taamaam zandarangana. ¿Antaati Apanll iyaa istakeeja? táta ashkusín, Apanllee kasamaam zandarangana. Ashirucha, Malakiyasarínsha, Támana tárintspsa. Apanll wandaritam waanaa tiptsiree kizpur chinakiya. Yuwari sirú siyaa tárangu anoosiri kuku uru payuchiya. Yuwash zar waritakchu anush Apanll kuskachu, tputsee ichinguru natstachiya. Wandaya yutarit taarangsín, sumaspa wanichiya. Itaru, wanariya wanasir taarangsín, tapachindakchu, urutari kishshapari taachinllinaya, tárangiya.

Waneeku, Malakiyasarini uru, ¿Mayaamsha piy yutarit taaksa? táyaru, tputssha, ¿Yapeeja iy ashiranginee? atusin, Malakiyasarínsha, Tárintspsa. Apanll siyaa zurampatari wanichiya, watam yutarit taaksawa, ántar ashirangiya.

¿Mayaatseeja kamanik?

Na yuwaa kamanku anoo kamanchintspa.

- Apanll siyaa Akoparinchicheetsis kizpur chinakiya (1.1-5)
- Apanllpanee waneekiya (1.6—2.9)
- Wizanllee kasaku anoo waneekiya (2.10-16)
- Paptsa. Apanll musá wanimaam kuschiya, atiya (2.17—3.4)
- Apanlleem tatsamooru panamaam kamankiya (3.6-12)
- Yutaritshishpanee tputsi, misha wanasirimsheetstam tputs kamankiya (13-18)
- Yuwaa Apanll kuschu anoo kamankiya (4.1-6)

Nuw Malakiyasi Apanllee kuku kamanchintspa

**Apanll Israelchichee chinaktaa,
Israelchichsha Apanllee
niyrarangana anoo kamankiya**

1 Nuwaa Malakiyasaatsi Apanll, Shiysha Malakiyasaa, nuwaa kuki Israerchichee kamaningcha, tárangiya. Ashiri na kamanchintspa.

² Israelchicheetsis, Apanll siyaa ksumish chinakiya. Itaru siyaa, Apanll iyaa ksumish chinaktana atitaati, ¿tamareeja iysha anoo yasachini? átsa. Ashiri Apanllsha siyaa atiya. Mazinangtsa. Mangeetsis p'tseechintspa. Nuwaana chinaranguri, siyaa zitaminaris, Akoparini tputsireemi ipusarangina. ³ Itaru zoo-

nlee, Esawarineetsi iwachiztamaataa, nuw niyrarangina.^a Esawarini watsapun mach kizpur wanasirimunataa taarangu, nuwsha anoo tsap puzaam ínaranguri, manginsharisha kasarangina. Anush maachee kayustanandarisha taamaam wayarangina. Wand kayustan anshuri taakanaya.

⁴ Ashiri Esawarinchichsha tputs; Yak-tareemani yusur yaramaam panguyani, atitaateesinaya, pangumaam chtakchusin, itaru nuwsha anoo yusur izuuru kapeetchima, Apanll tárangiya. Tputs ichingarusin Esawarineetsi watsapun yasakchusin; Apanll Esawarinee watsapun izuuru tayutaritarangiya, tputs táchinllinaya. Mishat, Esawarinchichee tputs yasakchusin: Apanll Esawarinchichee ayamtaati nda kis napchiya. Urutari tsiyantaku taachiya, tputs táchinllinaya. Nuw Apanlltana. Nuw tputsee ichinguru kasiru taakina. ⁵ Ashiri nuw Esawarinchichee tputs ashtachima áti, anoo izuuru tuminchima. Siyasa Israelchichis anoo kchiptis pangatssa. Pakchus, Apanll nda iyaatsimari napkiya. Tputsee ztaru kasiru taakiya, tátssa.

Ashiriya, kamaneena yuwaa Apanll Akoparinee chinaranguri, zoonlleetssha Esawarinee niyraranguri anootti.

**Na kamanchintspa yuwaa Apanll
Malakiyasaa: Nuw apanllpane
wanichima, tárangu anootti**

⁶ Na siyaa apanllpaneetsis tsiyatchintspa. Watam Apanll wamari kasiru an nuwaa kuki siyaa apanllpaneetsis kamaningcha, táranguwa. Ashiri na kamanchintspa. Apanll siyaa apanllpaneetsis ateeja. ¿Ndusha nllur waparee kuk payutar? Mishat, ¿Ndusha tarawzipan uru upaturunaree kuk payutar? Itaru, siyaa nuwaa kuki nda payuksa, nuw siyaa ipartaati. Siy nuwaa kurakartanicha, atitaatis, nuwaa kuki payukeezis. Siy apanllpantaatis nuwaa kuki payumaam nda zandaksa. Ashkus, nuwaa niyraksa.

Itaru, nuwsha siyaa waneekuri, siyaa: ¿Apanll mayaamaja iyaa át? ¿Ashinooja Apanll niyrarangane? ¿Ashinooja Apanll kuk kapeetarangane? átsa siyaa. ⁷ Itaru, nuwsha itsinsaru kaman-chintspa: ¿Ndusha siy nuwash pangi tputsee chin wanguyaa, misha wach mchusaa, misha upaz kzimaa, yuwaa waana tputs nda zandkana, anoo nuwashsha sumi siyaa nuwaam muchkis? Ashkus, nuwaa kuki izuuru kapeetaksa. ¿May mangishis chinakus ashiksa? ¿Ndusha, amb ashkis an yutarit? ⁸ Mazinangtsa. ¿Nitaati chineetsich yutaritawa gubernadoroom panacheezich? ¿Nitaati gubernador ashimaa mang' ksaritari napcheeja? Ndusha, ¿mayaamsha chineetsis mantsiree nuwaam panaksa, táyach? ⁹ Itaru, siyaa mapiyus, tputsee chin mantsireewa nuwaam panaksa. Nuwamun sumi muchiksa. Mucheerus, nuwaa tsiyatkus: Apaa, mangeetsi yaranda. Nuwaa kis napangandama, nuwaa átsa. Atitaateesa, ¿nuwsha siyaa wanasiri napcheezi? nda. Nuw Apanlltana. Nuwamari kasirina. Ashiri nuwaa kuki mazinangsa. ¹⁰ Nuwaam wakarareetsis wanasiree pachindkeesa, nuwash pangi pshturintspa. Nuw, Pangeetsi wachoo tstsangints, táchima. Wakarareetsis yutaritawaa zandkeezi. Anumun nuw siyaa yutaritshishireetsis tachingcheezi, ndambaree. Siyaa kapung tsiyantakina. ¹¹ Piyartach tputs ichingarusin nuwaa chinakanaya. Apanll wamari kasiriya, atusin, nuwaam chinoo kizpur wanasirinand wayayarusin, nuwaam mucheerusin, kzamash nuwaa kis ungirtakanaya. ¹² Itaru, siyaa apanllpantaatis nda ashiksa. Siy mapiyksa. Tputsee chin wanguyawaa Apanllish sum muchimaam waritakiya. ¿Tamaree ashkitaateechi Apanll yutaritchich? átsa. Átus, nuwaa niyraksa. Nuwaam nda mangis kis patataksa. ¹³ Apanlleem tarawaztamaam nizeenicha, átsa. Itaru atitaateesa, nuwamaricha Apanlli. Nuwamari siyaa kasirina

^a 1.2-3 Romshucheema 9.11-13 tsiyatsis nipta tatsamooru taaritamta.

tsapurunasshucheetsis. Ashiri nuwsha siyaa atina: Siy wakarareetsis, opeeja-reetsis wanguyawa nuwaam wayakis anoo ¿nuw kis napcheezi? nda. ¹⁴Tputs nuwapat tsiyatku, Apara, shiyaam chineetsi kizpur wanasirimash, matambish panachinllpa, atitaa, itaru wanguya-waatssha nuwash pangi wayakchu, nuwsha anoo tputsee izuuru wanichima. Nuw kizpur kuraktana. Nuwamari kasiruri taakina. Tputs ztaru nuwaa yaskanaya. Nuwaa punikanaya. Nuw Apanlltana. Taarashipantana. Nuwapat tatsamoomaam wanindaja, Apanll tárangiya.

2 ¹Mishat, apanllpaneetsis Apanll siyaa atitamcha: ²Nuwaa kuki payumaam wand ngatkinaareesa, nuwaa nda itsinsaru chinakus, siyaa kiyung kachiyamaam wayachintspa. Síru siyaa zitaminaris, Uru istachintspa, tárangitaati, itaru siya nuwaa kuki nda pakchiyam payukus, nuwsha siyaa nda pakchiyam istachintspa.

³Siyachich nlluranur kiyungutam kachiychinllinaya. Nuw wizpurireetsi siyaa itutskachuri, kapung tpazachintspa. Wakararpataris chik siyaa pangishi tashitungayaruri, izuuru kapeetchintspa. Nuwamari kizpur Apanlltana. Yuw áti an izuuru tuminchima.

⁴⁻⁵Nuw sirútama siyaa zitaminaris Leviyarinchichee chinakuri, wanasir tsiyatarangina. Leviychichis, nuwaa kuki payukus, nuwamun urutamari mapiyrus, kis taatssa, tárangina. Ashiri Leviyarinchichsha nuwaa: Zuraktishcha, Apara. Shiyaa kukish, izuuru payuchinipa. Itsinsaru chinachinipa, táranganaya. Táyaruru, uru waanaatsi kuk izuuru payuranganaya. Nuw Leviyarinchichee tárangini, anoo itsinsaru siyaa kamankina, watam siyaa kapung istamaam zandkita-manawa. Nuwamaricha kizpur Apanlli. Nllitari chinakeezi. ⁶Leviyarinchich nuwaa chinaranguru, tputsee nda pakchiyam tamapingaranganaya. Nuwaa kuki

izuuru tputsee tayaspataranganaya. Nda pakchiyam ngichiranganaya. Ashiri tputssha zapan Leviyarinimun kuk yutaritshishee kasayarusin, nuwamun mang' taturanganaya. ⁷Na siyaatssha Leviyarinchichis, nuwaa kuki tayaspatamaam kamachtarangitamana. Nuwaa kuki wanasiri tayaspatakus, tputssha nuwaa mangoonamaam zandkusin, mangoonachpasinaya.

⁸Itaru, siy ¿nitaati nuwaa kuki tayaspatarangi? nda. Yutarit taaksa. Tputssha siyaa paksin, siyashtam tachitkusin, yutaritshishpatatam pshtukanaya. Siy nuwaa kuki, yuw Leviyarinee tsiyatarangi anoo nda pakchiyam payumaam chinaksa. Nuwamari Apanlltana. Siyaa yasayana. Yuwaa yutarit ashkis anootsi itsinsaru kamankina. ⁹Nuw tputsireetsi mang' p'tseeranguri, na siyaa natstakanaya. Iy apanllpan tputs yutaritssincha, atanaya siyaatsi. Tputs siyaa nda pakchiyam kis napkanaya, watam nuwaa kuki nda payuksawa. Mishat, tputsireetsis nda tatsamooru ksutaksawa, Apanll siyaa apanllpaneetsis átcha. Ashiri siyaa apanllpanis mangiptis tángtsta. Paptsa. Apanll siyaa waneeyantspa, atina, Apanll tárangiya. Nuw apanllpane tárangina.

**Ashiri kamanchintspa yuwaa
Israelchich arapchingaz wizarur
Apanlllee kuk kapeetkana anootsi**

Nuw Malakiyasi siyaa Israelchicheetsis atina: ¹⁰Iy Aparini ichingaruni minamaritcha. Mishat, Apanllimari iyaa ichingurootsini tinarangiya.^a Ashirucha, iysha ¿mayaamaja yaanpatatini tamapingachini? Sirútama Apanll iyashchee zitaminarini tsiyataranguru; Nuwaa kuki payukinaareesa, nuwsha siyaa izuuru istachintspa, tárangiya. Ashiriya, ¿mayaamaja Apanlllee kuk nda payukanee? ¹¹Iy Israelchichini, Irusarinshuchtamani, Apanlllee kuk uru kapeetkiniya. Apanll waanaatsee pang' kapungtaa chinaku, ashiritaa iysha Apanlllee pang'

^a 2.10 Ipísshucema 4.6 tsiyatsis nipta tatsamooru taaritamta.

tayutaritkiniya. Ashirucha, anumand kapung pazimaam waritakaniya. Iy Utaáchchini kamuzini ashpatamani Apanlleee kuk kapeetkuni, arapchee tputs wizanur yamakaniya. Apanllputsee chinaktaa, ashtaa izanlleemani yamakaniya. ¹²Yuw tputs ashkana anoo Apanll arap zanganichpa, átana. Opeejaa Apanllip pang' yushindaktaatiya, ayamtaati nda an tputs iyash shaniyachpa. Kuraktaati ashku, arap zanganimaam waritariya, atina.

¹³Minsha yutarit ashkitamsa. Izanlleetsis kasaksa. ¿Nitaati Apanll anoo nda pak? Pakiya. Ashirucha, iyaa nda istakiya. Siy opeejaa Apanllip pang' yushindayarus, Apanllimun sum chineetsis muchkus, Apanllinung sum kapungtaa tanukus, ashtaa Apanll siyaa nda istachiya. Ashiri siysa, ¿Tamari Apanll nuwaa nda istak? átsa. ¹⁴Watam siy izanlleetsis kasakastar ashiksawa. Siy kanungasimasis kizaa yamarangis, anoo Apanll parangiya. Kizaa yamakchus ¿amarangimsa? ¿Ndusha shiyapa yamayaruni, wanasir chinachinipa, tárangis? Itaru, tárangitaatis, nda kis taakus, kizaa minu zandeerus yamaksa. ¿Anpa na tamarim taaksa? ¹⁵Itaru, mazinangtsa: ¿Ndusha Apanll kamuz kizapa minamari nutsa taamaam tinarang? ¿Ndusha minamaritam chinashish chinamaam washunand kis taamaam tinarang? Apanll anoo kapung china kiya. ¹⁶Ashiri tputs wizanlleee kiyung yachaku, sheeru kasakchu, iy Apanllirini anoo natsakiya. Ashiri izanlleetsimarisit wanasiri ksutangtsa,^b nuw siyaa atina.

Ashiriya, kamaneena yuwaa Israelchich arapchingaz wizanur Apanlleee kuk kapeetkana anootsi.

**Na kamanchintspa yuwaa
Apanll: Nuw ipusamareetsi
zanganchima, tárangu anootsi**

¹⁷Apanll siyaa kukis mazinamaam taniyzeenlliya. Apanlleee yutarit tsiyatki anoo Apanllsha; Na wapparishta, ácha siyaatsi. Itaru siysa, ¿Mayaamaja Apanll iyaa át? átsa. Siy tanukus, ¿Mayaama Apanll nuwaa nda istak? ¿Tamarinaa tputs mantsir taakana anoo istaka? Itaru, nuwaatssha nda istakiya, átsa.

Itaru, Apanllsha; Siyaa kukis mantsirimshee mazinamaam zandkeezi. Na Wappa, ácha siyaatsi.

3 ¹Ashirucha, Apanll wamari kasiran siyaa atiya: Nuw ndatuma siyash kuschuri, nuw tsiyatssee kamanimapan zanganchima, tputsee mang' wasina yaramaama.^a Sheeruri nuwsha, Taarashipani, yuwangaz siy kutakis, anungaz musásiritam pangishi kuskachuri, siysa nuwaa pangatssa. Nuw sirú zitaminarineetsis; Ipusamareetsi zanganchima, tárangina. Siysa anungaztam na wand kutaksa. Musá kusangcha, átsa, ácha Apanlli.

²Itaru, Apanll ipusamarini kuskachu, ¿chakaja wizpuree itamsach? Siy zapan pantsachpasa.^b Wizpur sumas tapamaree ashiru, yutaritshishee muchikpaz ashimaam kuschiya.^c Apun minlloo tachingtaru ashimaamtam kuschiya. Iyaa yutaritshishireetsini izuuru tachingchiya. ³Tputs oroo sumaspa tachingtaru ashiritam, Apanllsha ashikpaz ashiritam Levyyarinchichee tputs, apanllpane, sumaspatpaz ashiru, yutaritshishirineetsi tachingchiya.^d Tachingachu, apanllpansha Apanlleee kamachtamarini izuuru tatsamkusin, Apanllush pang' tputsee chin wanasiree muchchinllinaya.

^b 2.16 Márkosa 10.2-9; Ipišshucheema 5.21-33 tsiyatsis nipta tatsamooru taaritamta.

^a 3.1 Yuwaa nish átu anootstam Matiwa 11.10, misha Márkosa 1.2, misha Lukasa 7.27 tayusima kamankiya. Itaru, Lukasa 1.76 tsiyatsis nipta tatsamooru taaritamta.

^b 3.2 Apanll wanichu anu 6.17 tsiyatsis nipta tatsamooru taaritamta. ^c 3.2 Matiwa 3.10-12; 1 Koríndshucheema 3.13 tsiyatsis nipta tatsamooru taaritamta. ^d 3.3 1 Pitoru 1.7 tsiyatsis nipta tatsamooru taaritamta.

⁴Ashkachusin, Utaáchich tputs Apanllip pang' Irusarinap naakchusin, opeejaats-tam, wakaraatstam matambishanandarit Apanlleem yushindachinllinaya. Amb ashkatssin, Apanllsha sirútama tamara-ngparee ashiritam iyashchee kis napchiya, nuw siyaa atina.

⁵Mishat, Apanll wamari kasiru an siyaa ateeja: Nuw kuskachuri, yutari-shishpanee tputs izuuru wanimaam kuschima. Nuw tputsee ichingaru natstakina. Yashingchicheetstam, wishunootstam, yuw tputs wizanlee tayutaritkana anootstam, ngichamapaneetstam, pátarunaa yuw tarawzipanee kiyung yachakana antootstam, misha yuw tputs mashindoo, mishat mxaxzee, mishat arapchee tputsee kiyungutam yachakana anootstam, yuw nuwaa niyrkana anootstam ichingaru yasakina. Yasayaruri, anoo ichingaroo wanichima. Ashiri nuw kuskachuri, tputsee wanimamari kuschima, átscha Apanlli.

Na kamaneena yuwaatssha Apanll, Nuw tputsee ipuseeruri zanganchima nuwaa kuki kamanimaama, tárangu anootsi.

Ashiri na kamanchintspa yuwaa Apanll, Nuwash pangí chineetsis, mishat tatsumareetsis tatsamooru wayangtsa, tárangu anootsi

⁶Apanll siyaa ateeja: Nuw Apanlltana Taarashipani. Siyaa zitaminarineetsis tsiyat-kuri, Uru istachintspa tárangina, anoo na wand chinakina. Nllitaritaa chinakeezi. ⁶Anumand siyashchee, Akoparinchichis nlluranuris, nda tpa-chingayaruri kasarangina. ⁷Zitaminaris nuwaa kuki nda payukanaya. Natsha siyaa nduntam nuwaa kuki payukus, ngataksa. Nuw Apanlltana. Nuwamari kasiruri taakina. Ashiriya, siyaa atina; Nuwaa yusur chinayarus, itsinsarus tchitangandama. Ashkachus, nuwsha siyaa yusur chinachintspa. Istachintspa. Itaru, siyaa nuwaa; ¿Mayaamsha

átsha? ¿Antaati shiyaa kasaranginee? átsa. ⁸Ashirucha, nuwsha siyaa atina; Siyaa nuwaa Apanlleetstaati shuchiksa. ¿Antaati tputs Apanlleee shuchimaam waritak? nda. Itaru, siyaa, ¿Mayaatseeja shiyaa shuchiranginee? átsa. Ashiri nuwsha itsinsaru kamanchintspa. Siy chineetsis, mishat tatsumareetsis nuwash pangí tatsamooru nda wayakus shuchiksa. ⁹Siy Utaáchchis ichingarus pachindpatis wayaksa. Nda nuwaam tatsamooru wayaksa. Ashirucha, nuw siyaa, Paptsa, waneeyantspa, atashina. Nuw Apanlltana. Nuwamari kasirina. Ashirucha, nuw siyaa atashina: ¹⁰Siy nuwaam chineetsis, tatsumareetstamtsis tatsamooru nuwash pangí yushindayarus wayangtsa. Ashkachus, nuwashsha pangí katungats apanllpaneem zapansha taachiya. Na yachangints. Maachiritaatsis tatsamooru nuwash pangí wayangints. Amb ashkachus, nuwsha kanindaa wach tawatkachuri, siyaamtam wanasirimash zanganchintspa. Kapung istachintspa. Ashkachuri, siyaa kis taatssa. ¹¹Nuwaa kuki payukinaareesa, nuwsha siyap tsapunis waneeshshee zangancheezi, ndambari. Siyaa tatsumaris tayutaritcheezi. Uru tatsumareetsis wanasirinand pusatssa. ¹²Ashkachus, minchichsha tputs ichingarusin siyaa yasaksin, ¿Tamaru Apanll Utaáchchee istaka? tákchinllinaya. Watam siyamari tsapunis kizpur wanasir taachuwa. Nuw Apanlltana. Taarashipantana. Nuwamari kasirina. Ashiri nuwaa kuki mazinangtsa, atashina, Apanll siyaa átscha.

Na kamaneena yuwaa Apanll, Nuwash pangí chineetsis, mishat tatsumareetsis tatsamooru wayangints, tárangu anootsi.

Ashiri na kamanchima yuwaa Apanll: Ndatuma nuw kuschuri, Elíyasaa zanganchima, tárangu anootsi

¹³Apanll Taarashipan siyaa atitamta: Siy nuwaa mantsiri tsiyatarangsa.

^e 3.6 Utaáshucheema 13.8; Sandeeku 1.17 tsiyatsis nipta tatsamooru taaritamta.

Itaru, siyasa: ¿Iy shiyaa amarangshtiniya? nuwaa átssa. ¹⁴ Ashiriya, na nuwsha kamanchintspa: Apanllish tachitkuni, ¿antaati iyaa istacheeja? átssa. Mishat, Apanllee kuk payukuni, yutaritshishi-reetsini tachingamaam kamarini kuchar ktuntayaruni, Apanllee mashkuni, ¿antaati iyaaam wanasireeja shitungach? ¹⁵ Tputssha, Nuw kizpurtana. Apanllee punikeezi, atana anshitisin, mang' kis taakanaya. Yutaritshishpan tputs yutarit-taa taaksin, uwaam ichinguru wanasir shitungkiya. Mishat, ¿Nitaati Apanll iyaa wanicheeja? atusin, yutarit tsiyat-kitaatssin, ashtaa Apanll nda waneeku, anoo paranginiya, siy nuwaa átssa, Apanll siyaa atiya.

¹⁶ Apanllchich tputs Apanllee chinak-sin, waanpatatin Apanllee wanasir tsi-yatkusin, Apanllsha anoo mazinarangungu, wasundureetssha kamachtarangungu, Nuwaa tputsiri sur kirakarimuni yandangi, f tárangiya. Tputs nuwaa izuuru chinakana anoo mbizacheezi, ndambaree, Apanll tárangiya.

¹⁷ Ashiri Apanll wamari kasiru an atiya: Yuwash zar nuw kuskachi, anush nuwaanaatsi tputsiri kapung chinakuri, Nuw siyaa tputsirtana, táchima. Siy nuwaa kukee payuksa. Ashiriya, nuwsha tputs wapar wipaa ksutku tamatarpari ashiritam siyaa wanasiri ksutkuri taachima, átcha Apanlli. ¹⁸ Ashiriya, anush zar siyasa wazaree Apanllee yasatssa. Apanll waanaatsi tiptsir wanasirimshee wanicheeja, ndambari. Itaru, yutaritshishpansha tputs Apanllee nda chinakana, anootsinaa Apanllsha izuuru wanichiya.

4 ¹ Mishat, Apanll nuwaa tárangitam-ta: Nuw yutaritshishpanee, misha k'kuzee kapeetamapanee kapung tsiyantakina. Ashiri yuwash nuw kuskachi, anush uwaatssin izuuru tpachingayaruri

kasachima. Na zar kayumakachcha. Kuskachuri, sumasish kizpur ksanish war puz tamatarpari ashirusin kurayarusin, izuuru mucheesin, machingchinllinaya. Nuw Apanlltana. Nuwamari kasiruri taakina. Ashiri nuwaanaatsi kuki izuuru payuchima, átana siyaatsi.

² Itaru, siyasa, yuwis nuwaa chinakis anis, nuw kuskachuri, wazareetsiri yasatssa. Nuw yutaritshishee nda pakchiyam chinakina. Wanasirimsheetsimari chinakina. Siyaa tapachindakchuri, taarasheemis yarchintspa. Ashkachuri, siyasa mangis kis shambatkus, michitkus taatssa. Wakaraa wip tumanumash watandpunush tashitungakchuch, tamatarpari ashirus mangis kis taatssa.

³ Yuwash zar nuw kuschi anush siyamari yutaritshishpanee kasirus taatssa. Mazachee kátarich tputsee yutaritshishpani ashitssa. Nuw Apanlltana. Nuw k'keetsi izuuru tuminchima, átana siyaatsi.

⁴ Ashiri siyaa Israelchicheetsis manges-tsis p'tsichintspa: zitaminarinis sirútama mach Orebash sur taarangsin, nuwsha nuwaanaatsi kamachtamari kamanimaam Móysisarineem panarangingina. Ashiri siyasa anoo chinayarus payungtsa.

⁵ Ndatuma nuw tputsee wanimaam kusaruri, nuwaa kuki kamanimapani Elíyasaa, wasina zanganchima. ^a ⁶ Elíyassha kuseeru, nuwaa kuki kamankachu, wapar wipapa nda mapiyrsin taakana, an yusur washunandsha mapiyshtisin taachinllinaya. ^b Itaru, nda ashkusin, nuwsha kuskachuri, siyaa tsapuneetsis izuuru yutarit wayachima, Apanll átcha iyaa Utaáshucheetsini.

Ashiri kamaneena yuwaa Apanll: Ndatuma nuw kuschuri, Elíyasaa zanganchima, tárangungu anootsi.

[Watamaritcha nuw Malakiyasi kuki.]

^f 3.16 Apanll wanichu anu 3.5; 13.8; 17.8 tsiyatsis nipta tatsamooru taaritamta.

^a 4.5 Matiwa 11.14; Matiwa 17.10-11 tsiyatsis nipta tatsamooru taaritamta.

^b 4.6 Lukasa 1.17 tsiyatsis nipta tatsamooru taaritamta.